

Se pare, că ori-cine dintre noi ar încerca aceeași cale de luptă, ca și D-nul Murășianu, în temniță s'ar sălășlui. Guvernul ni-a tăiat (?) drumul, ce până acum ne era deschis, era forței majore nu ne putem împotrivi.

Suntem însă în consecință avisați, ca în lupta noastră, în activitatea pentru apărarea și întărirea noastră națională să nu stăm pe loc, ci s'o continuăm cel puțin pe căile ce încă nu ni sunt tăiate. Tot în mod firesc suntem advertisați, ca vedându-l pe inamic făcând un pas înainte spre ținta de a ne nimici, să ne ridicăm în lupta aceasta de apărare mai mulți și mai rezoluți ca până acum, *să nu așteptăm pe „Hannibal ante portas”*. Și rëndurile rărite ale luptătorilor trebuiesc fără întârziere întregite. Așa ne învață, așa pretinde dela noi ori-ce tactică sănătoasă de luptă.

Iară noi?...

Noi suntem pe cale a ajunge urma epigonilor lui Eminescu. De parte, nu-i vorbă, gândul, că am fi într'o situațiune desperată, — în fața unui dușman atât de decăzut prin întrebuintarea forței brutale nu suntem în drept a ne gândi la așa ceva. Dér faptul trist este, că *pietrem vremea într'o trândavă nepăsare*.

Și să nu se credă că la această conclusiune am venit în urma celor ce le vedem aiurea petrecându-se, ci tocmai la noi Români brașoveni se presintă tabloul caracterizat.

Era o vreme, când orașul nostru strălucia prin bogăția de fapte mari naționale și Brașovenii erau fruntași între Români din țera întregă. George Barițiu, Iacob Mureșianu, Ioan Popasu, Andrei Murășianu și alți mulți sunt figuri mărețe în istoria noastră. Aici s'a putut înființa prima gazetă românească, care în cursul vremurilor rađe puternice de lumină a răspândit în toate părțile, aici s'a putut pune temelie marelor noastre institute de cultură, cum este gimnasiul, școlă reală și comercială. Aici s'au înființat și de aici s'au pornit pe calea progresului cele dintâi reuniuni de cultură, cum este Reuniunea femeilor române, Reuniunea pentru ajutorarea vedurilor sărace, reuniunea de cântări și gimnastică, Asociațiunea pentru sprijinirea meseriașilor români, Asociațiunea comercianților români, Casina română. Și cine ar sta să înșire așa numai în trecut rezultatele muncii neobosite ale unor bărbați vrednici, ale unor generațiuni însușite de binele obștească al nemului nostru românesc!? Atât în cele politice, cât și în privința economică și culturală Brașovul are un trecut glorios.

Dér se pare, că chiar gloria acesta, în loc să ne fiă izvor de entuziasm, mai mult ne orbesce și ne face inchipuiți. Căci noi, epigonii, nici de-a păstra neștirbită moștenirea lăsată nouă nu ne putem lăuda, necum să avem ambiția de-a crea din nou.

Totul ce ne mângăie și ne umple inima de bucurie, ne sunt școlole, ce înfloresc din și în și, încolo nu avem interesul convenit față de instituțiunile și averea creată de înaintașii noștri.

Și ori cât am invoca ca deslușire al mersului rău vitregimea vremurilor, adevărul este, că noi suntem faurii sortii noastre, și deci pentru toate noi purtăm răspunderea.

Români brașoveni înșiși sunt de vină, că până când odinioară erau stăpâni pe piața comercială a acestui oraș, astăzi sunt reduși aproape cu totul. *A fost și este o fugă nu numai rușinosă, dér și nesănătoasă a comercianților români dinaintea Sașilor, Armenilor, Ungurilor și Jidanilor.*

Și decă în cele politice multora nu le convine a și oferi obolul și munca lor, decă în genere atât de multe piedeci vedem puse în calea noastră de regimul dușman în lupta politică, și decă peste tot pedecile acestea ar pute justifica neactivitatea noastră, întrebăm: De ce nu ne avântăm cu atât mai cu foc în lupta economică, în lupta culturală?

De ce să lăsăm, ca vestea trândavei noastre nepăsări să străbată atât de departe, cum s'a întâmplat în adunarea Asociațiunii transilvane dela Mediaș? Într'adevăr trecut-au ani de zile, de când Despărțământul nostru, *cel dintâru* botezat și dis, nici adunarea generală nu și-a mai ținut, nici un semn de viață n'a mai dat. În mai multe rënduri s'au ridicat plângeri din public în cauza acesta. Astăzi nu știu chiar decă mai trăiesc ori au murit membrii *illo tempore* ai comitetului. La tot cazul directorul acestui despărț., este dator publicului cu deslușiri cât mai neîntârziată în privința acesta. Ori-ce tăcere ori stagnare s'ar face numai în contul culturi poporului nostru, care atât de bine ar pute fi promovată prin Asociațiunea noastră.

Ore împrejurările vitrege, ori tot noi purtăm vina, că pe terenul acesta nu facem nimic, și în mod indirect distrugem ce până acum s'a făcut?

În vreme ce comerțul românesc tot mai mult a decăzut, am avut o mare satisfacțiune a vedea ridicându-se în orașul nostru industria română. Mult a contribuit la acesta înființarea Asociațiunii pentru sprijinirea meseriilor române, săvârșită

tot pe vremurile cele bune de ze-loșii noștri înaintași acum 25 de ani și mai bine. Sub vrednica conducere a fostului și a actualului ei președinte, această reuniune ne-a procurat mari recompense economice. Clasa noastră mijlocie se întărește, dragostea pentru meserii se lățește. — Și cu toate acestea tendința de-a distruge, de-a zădărnici prin divizare și împărțiere progresul condiționat de-o lucrare armonioasă, și aci se arată în timpul din urmă. Sub conducerea unei persoane cu o poziție însemnată în societatea noastră, o parte a membrilor acestei Asociațiunii, mai ales tineri sodali, au produs ruptură în Asociațiune și *nesocotind hotărîrea adunării generale*, perseverază în calea apucată de a se separa, de-a face dintr'un corp întreg două organisme slabe, o cale acesta, ce numai ruină ne poate aduce, ce nu corăspunde nici-decum cu spiritul, în care au lucrat antecesorii noștri. — Și pentru toate acestea nici dușmanii noștri, nici vitegrimea timpului nu este de vină, ci tot numai omii noștri conduși de patimi orbe. Ferește-ne Dómne de uneltirile acestora, căci de dușmani ne vom feri noi!

Drept încheiere încă-odată voim să se știe, că lupta pentru existența noastră națională nu se mărginesce numai la acțiuni de natură politică, ea se pórta mai ales pe terenul cultural și economic. *La luptă mare deci cu toții pe toate căile, ce ne stau deschise!*

Învțătorii populari în America nordică (Statele-Unite).

a) Pregătirile.

Tinărul, care a absolvat școlă superioară (high school) — care școlă e într'un grad cu școlile noastre medii — și a implinit deja 16 ani ai etății sale, se primesc în preparandă. Preparandia constă din 4 cursuri, pre cari le absolvéză în decurs de 2 ani. Urméză apoi un examen scripturistic și decă și acesta i-a succés, capătă diploma de învățător. Preste aceste 4 cursuri, se mai află încă un curs superior, în care însă numai aceia merg, cari voesc a fi învățători la școlile de gradul al doilea numite *secondary school*; și la cele de gradul al treilea: *high school*. Pre cariera învățătorescă păsesc și foarte multe femei: Din numărul total al învățătorilor, numărul învățătoarelor face trei din cinci părți. Preparandiile nu sunt în stare a absorbi atâția învățători, de câți au lipsă, cu toate că sunt preste 80. De aceea se află mulți aplicați ca învățători

dintre cei ce au absolvat școlă mediă (secondary school) și cea superioară, adecă fără preparandă. La școlile, cari primesc ajutorul de stat nu se pot aplica decât cei provăduți cu diplome.

b) Școlă primară (primary school).

Școlă primară e împărțită în 4 clase. Copiil intră în școlă de mulțori chiar și înainte de a implini 5 ani. În statul Wisconsin chiar și pe copiii de patru ani îi îndatorese la cercetarea școlii. Obiectele de învățământ sunt: Scrisul, Cetitul, Calculul cu cele 4 operațiuni fundamentale, Geografia Etica, Cantul și Desemnul. În statul Massachusetts s'a adus lege foarte aspră față de instrucțiune încă în secolul al 16-lea, prin care impune comunelor să supravegheze, ca fiă-care copil să se împărțășcă în instrucțiune, pre părinți sub pedepsă de 20 dollari (40 fl.) îi îndatorese să-și dea copiii la școlă. Dela școlă nu se pot subtrage nici chiar servitorii și servitoarele; stăpânii lor sunt datorii a-i purta la școlă. Măestrii sub amintita pedepsă, sunt răspundători pentru neglijiarea școlii și a învățământului din partea ucenicilor lor. „Cel puțin atâta se știe și se învețe copiii, dice amintita lege, ca să scrie și să cetască englezesce și să cunoscă cele mai însemnate legi”. Prin legea din 1647 se obligă comunele, în cari se află cel puțin 50 familii a-și ridica școlă și a sustine învățător. Acolo însă, unde sunt preste 100 familii, sunt datorii pre lângă școlă primară să ridice și școlă mediă (secondary school). Obligațiunea învățământului ține dela 5—15 ani ai etății, și chiar pentru acesta didactru nu se plătesc pentru școlarii.

c) Dotațiunea învățătorilor.

Salarele învățătorilor sunt foarte diferite. Învățătorul are pe lună 50—55 dollari, învățătoarele 40 dollari. Cel mai mic salar pe lună e 30 dollari (60 fl.) Învățătorii de regulă după câți-va ani de serviciu intră în aplicațiune la celelalte școlile de grad mai înalt, unde dotațiunea e mai bună. Învățătorii din America nu capătă pensiuine.

d) Supraveghierea și controla școlilor.

În Statele-unite instrucțiunea publică nu e ordinară într'o formă pretutindenea, căci n'au Ministeriu central. Fie-care stat de sine, el însuși își gubernéză cauza instrucțiunii publice. Cea mai însemnată lucrare însă o duc însăși comunele sustinătoare de școlile, având în această causă autonomiă estinsă. Pre lângă toate acestea, statul cu mare îngri-

țaturile din Istoria biblică. Pentru ca să se vadă, cât de ușor este scrisă și ce potrivită este ea pentru bibliotecile populare, mai ales, reproducem din „Istoria lumii” a d-lui preot Constantin Morariu următoarele capitule:

Ore este de trebuință să știe omul istoria lumii?

În timpurile cele străvechi lumea (adecă pământul nostru) avea cu totul altă față, nu așa cum o are acuma. În ziua de astăzi sunt multe țări pe pământ, în cari ca nice florii înfloresc fel de fel de măestrii și de sciinți și se află așezămintele cele mai frumoase pentru înlesnirea binelui obștească, bună-ora școli, spitale și alte cele.

Dér țările acele n'au fost tot-deuna așa. A fost un timp, când pământul cel mai roditor din ziua de astăzi era de tot negriț; a fost un timp, când pe acolo, pe unde acuma trăiesc popore luminate pacnic între olaltă, odinioară rătăciau omeni sălbatici prin păduri și prin pustiuri, hră-

nindu-se numai cu vânatul ori cu ținerea vitelor. Și decă cine-va ara și sémăna pâne, nu scia ori de va și culege ródele ostenelelor sale, pentru-că pe atunci cel mai tare era și cel mai mare, și nici nu se pomenia de legi, cari să scutescă dreptul cui-va. În vremile acele triste omenimea putem dice, că se afla într'o stare copilărescă. Déră în starea aceea ea n'a putut rămănea pe tot-deuna. Incetul cu incetul mâna lui Dumnezeu l'a scos pe neamul omenesc din starea lui cea copilărescă dela început, și luminându-i mintea și-l-a urcat în decursul vremilor ca pe o scară de pe tréptă pe tréptă până la înălțimea aceea, unde se află în ziua de astăzi.

Cari popore și cari omeni au lucrat mai cu sémă, ca să se lumineze și să se înalte întréga omenime, asta ni-o arată istoria lumii. Istoria lumii descopere înaintea ochilor noștri faptele, ce s'au întâmplat în toate țările de pe pământ și în toate timpurile. În istoria lumii vedem aieva, cum împărății se întemeiază, cum cresc cât cresc și dela o vreme se stâng; în istoria

lumii vedem popore cum se ivesc, cum ajung la putere și apoi cad, va să dice vedem tot-deuna întâmplări noue și schimbări noue. Istoria lumii este ca o iconă, care ne arată totă mărirea și desertăciunea lumescă, totă puterea și slăbăciunea omenescă, și ne mai arată și mâna cea tare a lui Dumnezeu, care cărmuesce pe omeni și pe toate poporele.

Șese mii de ani au trecut de când omenii sunt pe pământ, și decă istoria lumii ne spune faptele cele mai de căpetenie ce omenimea le-a făcut în atâta amar de vremi apoi cu bună sémă fiă-care trebuie să înțelégă, că este de foarte mare folos, ca omul să cetască și să știe istoria lumii.

Zidirea turnului dela Babilon și împrăștierea omenimei peste tot pământul.

Multe unelte trebuie să aibă omul și multe meșteșuguri trebuie să știe, decă își face numai o casă mică. Îi trebuie bună-ora topor, bardă, sfredel, daltă, ferestreu,

cuțitioie, apoi trebuie să știe meșteșugul dulgheriei, stoleriei, lăcătușiei, ferăriei și altele. Și decă numai pentru o casă mică trebuie atâtea unelte și meșteșuguri, apoi cu bună sémă, că trebuie mult mai multe, ca să poți face o corabie, cum era a lui Noe, și încă mai și mai multe unelte și meșteșuguri trebuie, ca să poți face un turn mare. Așa-déră atât urmașii lui Adam, cât și urmașii lui Noe au trebuit să aibă fel de fel de unelte și de meșteșuguri, pentru-că înainte de potop Noe și-a făcut o corabie mare, care fără unelte și meșteșugurile potrivite n'ar fi putut s'o facă, era la o sută de ani după potop omenii au început a zidi lângă apa Eufratului orașul Babilon și în oraș un turn mare, care avea să ajungă cu vârful până la ceriu. Sfânta biblie ne spune, că cu prilejul zidirii acestui turn Dumnezeu a pedepsit sumeția omenescă amestecând limbele ziditorilor așa, încât ei nu se mai puteau înțelegi între olaltă. Din pricina asta omenii aceia, adecă urmașii lui Sim, Cham și Iafet au trebuit să se împrăștie în toate părțile pământului.

Atelier nou de croitorie modernă!

IOAN HRISTESCU

croitor bărbătesc

Braşov, Têrgul inului Nr. 26.

Am onôre a aduce la cunoştinţa onoratului public, că după o pracasă de mai mulţi ani ca sodal (calfă) de croitorie bărbătescă, **am deschis un**

Atelier de croitorie modernă,

după sistemul cel mai nou, sub conducerea mea proprie, făcând toate soiurile (felurile) de vestminte, precum:

Paltone, Pardiseuri, costumuri de haine după moda cea mai nouă și cu prețurile cele mai moderate.

Primesc tot-odată orî-ce reparațiuni ce cad în specialitatea hainelor bărbătesci, esecutându-le prompt, bine cu gust și ieftin.

Rugându-mă de onoratul public a mă sprijini cu prețurile comode, asigurând, că imi voi da totă silința de a satisface cu cea mai mare punctualitate, sunt cu totă stima:

Ioan Hristescu,

măes ru-croitor bărbătesc.

1402,4--12

Anunț.

Advocatul Victor Popescu din Braşov (Brassó) și-a strămutat locuința și cancelaria în Strada „Négră“ Nr. 31.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrișorilor administrațiunii. În cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicare se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazeta Trans.“

VICTORIA

INTEMEIATĂ la 1887.

INTEMEIATĂ la 1887.

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: A R A D,

casa proprie, calca Archiducele Iosif Nr. 2.

Capital de acți: fl. 300,000. Fond de rezervă: fl. 100,000.

Depuneri: fl. 1.000,000. Circulația anuală: fl. 15.000,000.

Primesce depuneri spre fructificarea după care solvesce 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvesce instituțul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

Diracțiunea instituțului.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Braşov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aşedământul său de inmormântare bogat asortat în cari tôte obiectele, atât sorte mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisuni și **deponi de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprieă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un **car funebru** vênêt, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută **prompt și ieftin**, i au asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

15—*

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continentul european și marea fabrică de argintării s'a vădut necesită să dăruiască întregul ei deposit în schimb al unei răspiate mici pentru muncă.

Eu sunt împuternicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit: prin urmare ori cui, fiă bogat, ori sărac, următoarele obiecte pentru mîca sumă de **fl. 6.60** și adică:

6 cuțite fine de masă cu lemnă veritabilă englesă,	1 lingură de argint pentru lapte patent american,
6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,	2 ciocanele de argint pentru spart ouă, patent american,
6 linguri de argint patent american,	6 cesci Victoria englezesci,
12 lingurițe de argint pentru cafea patent american	2 candelabre de casă,
1 lingură de argint pentru supă patent american,	1 strecurătoare pentru ceai,
	1 zaharniță,

44 bucați la un loc fl. 6.60

Tôte cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bogatului fl. 6.60.

Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează coorea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat **nu e șarlataniă**, mă simt îndatorat în public, că ori cine, cărui nu-i convine maria în trimis bani înapoi, nimeni însuși să nu treacă cu vederea oasunerea această favorabilă, de ași procura această garnitură pomposă, care cu deosebire se potrivește pentru

CADOURI DE CRĂCIUN ȘI DE ANUL NOU și pentru menaj de casă.

Depou numai la

A. HIRSCHBERG-S

Haupt-Agentur der vereinigten amerik. Patent Silber-waarenfabriken.

WIEN,

II., Rembrandtstrasse 19/VII.

Telephon, Nr. 7114.

Se trimit în provincia numai cu rambursă postală seu cu trimiterea sumei înainte.

Praful de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

Estras din scrisorile de recunoștință.

Sunt foarte mulțamit cu trimiterea garniturii, și s'imi mai trimit încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár. Exelens Baronin Bánffy.

Cu trimiterea garniturii sunt foarte mulțamit. Vê rog a trimiti încă una asemenea. Bozo vies, Ungaria. Alex Keresztes, fisolgăbirau.

Cu trimiterea sunt mulțamit. Vê rog încă pentru o garnitură.

Kalocsa.

1194-5

Johann Maiorosy.

Ajutor grabnic și sigur

pentru

SUPERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!

Mijlocul cel mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei misturi bune este deja pretutindene: cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se dovedesce ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire cărcei de stomachu, lipsa de apetit, rigălele, congestiunilor, haemoroidelor etc. etc. În urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un singura și dovedit medicament de casă popular.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facu pe fiecare atenți, că fără care sticla cu Dr. Rosa's Lebens-Balsam, care singură numai de mine este preparat după receta originală, este învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3 în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari sunt provădute cu alăturata marcă a fabricii luată sub scutul legalu.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se pôte procura numai în

Depositul principalu alu producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.

În Budapesta: la farmacia I. von Török.

Tôte farmaciile din Braşov, precum și tôte farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungară au depositu din acest balsam de viață.

Totul de acolo se pôte avea:

Alifia de casă universală de Praga

(Prager Universal-Hausalbe)

un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțamire recunoscut în contra tuturor inflamațiunilor, rânilor și umflăturilor.

Acăsta se întrebunțeză cu succesu sigur la inflamațiuni, la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelor cu ocași nea înțercării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariți, jucerățiuni la degete, la întărituri, umflături, tumoarea glandulelor lînfatice, lipume etc. — Tôte inflamațiunile, umflături, întărituri se vindecă în timpul cel mai scurt; la casuri însuși, unde s'a formatu deja puroiu, absorbă buba și o vindecă în timpul cel mai scurt fără dureri.

În cutiøre á 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-ore-ce alifia de casă universală de Praga se înteză foarte desu, facu pe fiă-cine atenți, ca singur numai la mine se prepară după receta originală. Acăsta este numai atunci veritabil, decă cutiør le din me au galbină, în cari se pune, sunt înfășurate în hârtia roșie pe care se află tipărită în 9 limbi esplicațiunea cum se întrebunțeză, împachetate și în cartone vinete, — cari sunt provădute cu marca fabricii de mai susu.

Balsam pentru auș.

(Gehör-Balsam)

Cel mai probat și prin multe încercări cel mai temeinic medicament pentru vindecarea aușului greu și spre redobândirea aușului perdut. **1 Flacon 1 fl.**